

Muistio

KOHEESIO 2021+ TYÖRYHMÄN 7. KOKOUS

Aika 13.6.2019 klo 9:30 – 12

Paikka: LVM, Etelä Esplanadi 16, Sonckin Sali, Helsinki

Läsnä:

Ekdahl Päivi, Lapin liitto
Hyvönen Ulla, Akava/STTK/SAK
Hämäläinen Päivi, STM
Karvonen Marja, Satakunnan ELY-keskus (etänä)
Kemell Ann-Mari, Keskuskauppakamari
Keränen Petri, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Kolttola Lars, STM
Laine Hilikka, Keski-Suomen liitto
Lämsä Rauno, VM
Muilu Tommi, Hämeen ELY-keskus (etänä)
Mäki-Hakola Marko, MTK (etänä)
Mäkinen Annukka, Kuntaliitto
Niemi Merja, OKM
Pulliainen Juha, Etelä-Savon ELY-keskus
Rintala Heli, Etelä-Pohjanmaan liitto (etänä)
Ruokonen Jenni, EK
Tuovinen Anu, Akava
Vehreävesa Satu, Pohjois-Savon liitto
Veistola Tapani, Suomen luonnonsuojeluliitto
Viljamaa Kimmo, Vantaan kaupunki
Yltiö Mauri, YM

Osenius Johanna, TEM vpj

Muut:

Sutela Hanna, Tilastokeskus
Martikainen Riitta, STM
Päivi Piittisjärvi, Harri Ahlgren, Katja Palonen, Eliisa Hujala, Mikko Huuskonen, Sirpa Liljeström, Jenni Hyvärinen, Hanna Liski-Wallentowitz(etänä), Milla Ohrankämmen, Jaana Valkokallio /TEM
Päivi Keisanen/Pohjois-Pohjanmaan liitto, Tiina Huotari/Uudenmaan liitto

1. Kokouksen avaus

Johanna Osenius toimi kokouksen puheenjohtajana Marja-Riitta Pihlmanin ollessa EU:n kaupunkipolitiikan johtajien kokouksessa Bukarestissa. Puheenjohtaja totesi, että kaupunkikehittäminen on esillä myös ryhmän kokouksessa. Hän pahoitteli, että kestäväan kaupunkikehittämiseen ja yhteisölähtöiseen kehittämiseen liittyvät esitykset ovat olleet saatavilla Tiimerissä vasta edeltävänä iltana ja kokouspäivän aamuna. Puheenjohtaja totesi, että Rinteen hallituksen hallitusohjelmassa on paljon asiaa, jolla on yhtymäpintaa rakennerahastoihin. Hallitusohjelmassa on esillä keskeisiä osioita rakennerahastoista kuten ilmasto ja tutkimus- ja kehitystoiminta. Lisäksi hallitusohjelmassa mainitaan, että liittojen ja ELY-keskusten roolit rakennerahastoissa säilyvät. Aluekehittäminen on vahvasti esillä hallitusohjelmassa mm. seutukaupunkien, kaupunkipolitiikan, sopimuksellisen aluekehittämisen jne. muodossa. Aluekehittämiseen on tulossa hallituskaudella vuosittain 10 miljoonaa maakunnan kehittämisrahana. Uusiin avauksiin ja myös rakennerahastojen uutta kautta varten tarvitaan aluekehittämislainsäädäntö, jonka valmistelu tapahtuu pitkälti syksyn aikana, jotta se ehtii ensi keväänä lausunolle ja eduskunnan käsittelyyn.

Puheenjohtaja kertoi 4.6. komission kanssa pidetystä tapaamisesta, jota hän luonnehti tietojen vaihdoksi ei vielä neuvotteluksi tässä vaiheessa. TEM kertoi kansallisesta valmistelusta ja komissio antoi tietoa omista prosesseistaan ja aikatauluistaan. Keskustelua käytiin myös yritysten ja elinkeinojen toimintaympäristöstä ja saavutettavuudesta. Komission toisti kantansa ja perusteli sitä mm. arvioinnin havainnoilla toteamalla, että asiaan käytetty liian vähän varoja, joten tulokset näyttävät laihoilta.

Puheenjohtaja totesi jäsenmuutoksena Ann-Mari Kemellin tulleen Kaisa Saarion tilalle Keskuskaupakamarista ja toivotti uuden jäsenen tervetulleeksi työryhmään.

2. Kokouksen 14.5.2019 muistion hyväksyminen

Merja Niemi esitti, että muistion kohdasta neljä, jossa kuvattiin rahastotyöpajojen antia, poistetaan sana ”vielä” lauseesta ”Hän ei jaa vielä pj:n ja Sirpan huolta liikaa laajenevasta ESR:stä”, jotta hänen näkemyksenä tulee oikeanlaisena esiin. Hyväksytään muistio tällä pienellä muutoksella.

3. Kestävän kaupunkikehittämisen toimintamalli

Katja Palonen esitteli toimintamalliehdotusta jatkovalmistelun pohjaksi. Katja totesi aloitaneensa keväällä TEM:ssä, jossa hän toimii kaupunkipolitiikan parissa. Olli Voutilainen on toiminut päävalmistelijana mutta on kokouksen aikaan kaupunkipolitiikan johtajien kokouksessa Bukarestissa. Malli tarkentuu elo-syyskuussa vielä. Ehdotus nojaa laaje-

nevaan verkostoon ja kannustavuuteen tehdä uutta yhteistyötä verkostona myös vakiintuneet kaupunkiryhmien rajat ylittäen. Tärkeää mallissa on kaupunkien sitouttaminen strategiatyöhön, niiden rooli toimien valinnassa ja mahdollisimman kevyt ja toimiva hallinto. Malli pohjaa nykyisen kuuden kaupungin pohjalla siten, että TEM ja em. kaupungit kutsuvat muut (ensisijaisesti seuraavat kuusi suurinta) valmisteluun yhteisistä teemoista. Hankehaut suunnattaisiin kaikille 12 kaupungille. Toimintaan varattaisiin tietty EAKR-rahoitus ja ESR-rahoitus. Rahoittajina toimisivat yksi maakunnan liitto ja yksi ELY-keskus. Mahdollista on rakentaa kytkentä, jossa malli tukisi myös kansallista sopimus-pohjaista ja kaupunkikohtaista kehittämistä.

Pj avasi keskustelun. Päivi Ekdahl piti harmillisena, että ei ollut mahdollista kysyä alueilta näkemyksiä ja tiedusteli, keitä valmistelussa on kuultu. Hän näki tärkeänä tässäkin valmistelussa pitäytyä periaatteessa, että työryhmän jäsenillä olisi mahdollisuus käydä keskustelua kokousasioissa myös muiden edustamiensa tahojen kanssa ennen kokousta. Ekdahl näki aiemman keskustelun olleen kriittistä ja hän koki valmistelun etenemisen hämmentävältä. Ekdahl totesi rahoituksen keskittyvän muutenkin jo kaupunkeihin, joten eikö kestävä kaupunkikehittämisen rahoitus voisi olla osa ylimaakunnallista tai valtakunnallista rahoitusta. Hän kysyi myös mitä instrumentteja esittelijä tarkoitti muilla instrumenteilla.

Palonen vastasi, että asiaa on valmisteltu Johanna Oseniuksen Koheesiopolitiikka ja rakennerahasto ryhmässä TEM:ssä. Lisäksi on keskusteltu kaupunkien kanssa. Mukana oli 10 kaupunkia ympäri Suomea. Muilla instrumenteilla hän tarkoitti esim. vyöhykeinstrumentteja. Hallitusohjelmassa on varauduttu maakunnan kehittämisrahaan, jota voidaan käyttää muille alueille.

Rauno Lämsä totesi, että muistioiden ja ehdotusten tulisi olla saatavilla vähintään 2-3 päivää ennen kokousta. Tulee välttää pirstaleista ohjelmavalmistelua. Hallitusohjelma antaa hyvän pohjan viitoittamalla alueellisiin sopimuskokonaisuuksiin ja alueellisiin teemoihin. Tähän runkoon kaupunkikehittäminen on liitettävissä. Lämsä totesi, että olisi tärkeää liittää kaupunkikehittäminen selkeästi laajempaan aluekehittämiseen. Tarvitaan myös sisällöllistä koordinoitua ylimaakunnallisiin ja/tai valtakunnallisiin teemoihin.

Pj totesi välihuomiona, että tässä kokouksessa ei lyödä vielä mitään lukkoon.

Satu Vehreävesa piti periaatteessa hyväksyttävänä, että kaupungit valmistelevat kaupunkiteemoja. Se ei kuitenkaan saa olla irrallaan muusta ohjelmavalmistelusta. Kaupunkikehittäminen tulee integroida myös maakuntien suunnitelmiin, jotta varmistetaan kaupunkien kehittämisen jatkosuunnitelmien toteutuminen.

Hilkka Laine piti riskinä sitä, että kun ohjelmaa valmistellaan osissa, syntyy päällekkäisyyttä. Hän korosti, että ei ole vielä ollut mahdollisuutta keskustella alueella. Laine totesi, että ohjelman rakentamismallia pitäisi muuttaa nyt.

Marja Karvonen kysyi, miten 12 kaupunkia muodostuu ja perustuuko se vain suuruusjärjestykseen. Hän kysyi voisiko C21 olla mukana keskustelussa. Karvonen piti järkevänä ottaa aika jatkovalmisteluun. Hän pohti myös, kuinka tarpeellinen erillinen instrumentti on, vaikka toisaalta kaupungistumisen vahvistamisen myötä asia nousee enemmän esille. Jatkossa tulee vahvistaa vaikuttavuutta ja asettaa tavoitteita.

Puheenjohtaja kommentoi esitettyjä kysymyksiä ja totesi, että kestävä kaupunkikehittäminen on pakollinen instrumentti EAKR:ssa. Hän korosti myös, että se ei saa olla erillinen osa. Ideana on, että nimenomaan kaupungit ovat itse valmistelemassa mutta eivät kuitenkaan ainoina. Kaupunkikehittäminen tulee olla vahvasti osa laajempaa aluekehittämistä. Puheenjohtaja totesi, että kestävä kaupunkikehittämiseen muodostetaan strategia, jonka avulla em. asioita voidaan käsitellä. Alueiden palaute otetaan vastaan jatkovalmisteluun. Asiaa ei ole tarkoitus tuoda enää ryhmään. Ryhmä ei tee asiasta päätöstä vaan sen tekee Valtioneuvosto TEM:n esittelystä.

Kimmo Viljamaa toi esiin suurten kaupunkien näkökulman siitä, että kestävä kaupunkikehittämisen viitekehyksessä voidaan painottaa nimenomaan kaupunkispesifeihin ongelmiin. Esimerkiksi ilmasto- ja maahanmuutto-ongelmiin pyritään löytämään toisten samanlaisessa tilanteessa olevien suurten kaupunkien kanssa. Ei ole tarkoitus tehdä samoja asioita kuin muulla kaupunkeihin kohdistuvalla rakennerahastojen rahoituksella. Viljamaa totesi, että kestävä kaupunkikehittämisen viitekehyksessä seurataan älykkään erikoistumisen strategioita ja sitä kautta ollaan mukana laajemmassa kehittämisessä.

Heli Rintala toivoi, että 12 kaupungin raja ei olisi ehdoton vaan, että teemakohtaisesti voisi toimintaan osallistua myös muita maakuntakeskuksia ja kaupunkeja. Hän totesi, että ei tunnu hyvältä, että muille kaupungeille viestitetään, että ne voivat käyttää muita varoja esim. maakunnan kehittämisrahaa.

Marko Mäki-Hakola totesi, että koska kaupungit Suomessa pieniä, kehityksen kannalta kaupunkien ympärillä oleva seutu merkityksellinen. Esillä olleet teemat ovat sellaisia, jotka vaativat kaupunkien ja ympäröivien seutujen yhteistyötä. Hän näki, että valmistelua tulisi laajentaa katsomalla myös ydinkaupunkien näkökulman ulkopuolelle.

Päivi Keisanen mainitsi, että ehdotuksessa huomiota kiinnittää se, että kuusi kaupunkia tekevät hankepäätökset kaikkien 12 kaupungin puolesta. Hän piti valitettavana, että valmisteluprosessista ei ole saatu ajantasaista tietoa ja piti välttämättömänä, että aluevalmistelu on mukana jatkovalmistelussa.

Juha Pulliainen totesi, että sisältö tulisi avata paljon paremmin eli kuvata terävämmin nimenomaan kaupunkien ongelmat eikä tule keskittyä hallintojärjestelmään. Hän ei nähnyt tarkoituksenmukaisena lukita hankkeita tai verkostoja kummallisiin minimimalleihin (viitaten kalvossa 2 todettuun ”Kaikissa hankkeissa pitää olla mukana vähintään N kaupunkia ja Y prosentissa hankkeista osallistuvia kaupunkeja pitää olla myös kuutoskaupunkien ulkopuolelta”).

Satu Vehreävesa kaipaisi tietoja kuluvan kauden kaupunkikehittämisen onnistumisesta ja hyvistä käytännöistä.

Puheenjohtaja totesi, että 6Aika ei ole pystynyt riittävästi viestittämään toteutuksestaan. Edellisessä kokouksessa kuitenkin nostettiin hyviä puolia esiin. Puheenjohtaja näki pohjimmitaan hankevalinnan olevan valtakysymys. Nykyinen mallikin on kohtuullisen raskas, josta syystä säilytetään kuuden kaupungin rooli valinnassa. Kaikki 12 kaupunkia ovat mukana teemojen kehittämisessä. Sisällön avaaminen on vasta tulossa. Nyt tässä vaiheessa on tarpeen valita toimintamalli ja hyväksyä, että kuusi kaupunkia ovat jatkosakin nykyisessä roolissaan. Puheenjohtaja tulkitsee, että puheenvuoroissa on tuettu sinänsä verkostomallia. Pohdintaa on kuitenkin siitä, voisiko 12 kaupunkia tulla määriteltyä jonkun muun kuin suuruusjärjestyksen mukaan esimerkiksi teemakohtaisesti tai voisiko pohjana olla 18 maakuntakeskusta tai joku muu kokonaisuus. Hän painotti, että 12 kaupunkia on valittu kompaktiuden ja riittävän teemarajauksen takia.

Palonen toteisi, että 12 kaupunkia on vielä avoimena koska se voi olla myös teemaperustainen. Kaupunkien roolin huomioiminen aluekehityspäätöksen valmistelussa on tällä valmistelukierroksella toteutumassa paremmin.

Puheenjohtaja esitti keskustelun päätteeksi, että 30.6. mennessä voi esittää kirjallisesti kommentteja ja ehdotuksia Katja Paloselle ja Olli Voutilaiselle TEM:iin.

4. Yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen toimintamalli

Johanna Osenius totesi, että rakennerahastoihin ei esitetä uutta CCLD-pohjaista mallia vaan pysyttäydään nykyisessä mallissa, joka on hallinnoltaan päävirran kaltaisena. Toimintatavat voivat vaihdella mutta lähtökohtana on omaehtoinen alhaalta ylös nouseva kehittäminen. Laajenuksena nyt käytössä olevaan toimintaan Osenius esitti, että kehittäminen voisi tapahtua kaikilla alueilla nykyisen kaupunkirajauksen ohella. Sisällöstä voidaan keskustella myöhemmin. Nyt on kyseessä toimintamallista. Osenius korosti, että jatkovalmistelua eri yhteisölähtöisten toimintamallien yhteistyöstä tehdään MMM:n ja alueiden kanssa. MMM:n Leader-infokirjeeseen sisällytetään tietoja rakennerahastojen mallista soveltuminen osin.

Annukka Mäkinen tiedusteli kuluvaan ohjelmakautta koskevan Itä-Suomen yliopiston selvityksen tuloksista. Puheenjohtaja vastasi, että ensimmäinen luonnos on saatu ja lisäselvitystyötä vielä tehdään. Toimintaa on ollut pääasiassa IP-alueella. Positiivisena havaintona voidaan nähdä, että toteutustapoja on voinut olla monia.

Sanna Sihvola totesi, että MMM ja TEM ovat hyvässä yhteistyössä tehneet valmistelutyötä. MMM:lle ratkaisu on iso pettymys. Hyvää kuitenkin on se, että jatketaan paikallisen kehittämisen osalta yhteistyötä eteenpäin. Suunnitelmissa lähettää Leader-ryhmille

infokirje, jossa voidaan nyt kuvata sitä mitä mahdollisuuksia paikallinen kehittäminen antaa rakennerahastoissa.

Merja Niemi kiitti tilannetiedosta. Hän näki tärkeänä pitää sekä EAKR että ESR avoimena yhteisölähtöiselle kehittämiselle. On tärkeää tehdä tiivistä yhteistyötä eri rahastojen, Leaderin, paikallisen kehittämisen ja maaseudun kehittäminen kanssa. Niemi painotti, että on löydettävä kiinteämpi yhteys ja toimivia malleja yhteiseen kehittämiseen, vaikka ohjelmarakenteet eivät viimeisillä ohjelmakausilla olekaan antaneet ohjelmatyön alkuvaiheen kaltaisia mahdollisuuksia.

Marko Mäki-Hakolan mukaan näyttää siltä, että pirstotaan tekemisiä. Paikallisen kehittämisen työkalujen tiiviimpi yhteys olisi tarpeen. Hän oli ratkaisuun pettynyt ja peräänkuulutti parempia perusteluja.

Hilkka Laine kertoi ELSA-alueen olevan esityksen kannalla ja näki riittävänä perusteluna sen, että rakennerahastoissa voidaan tämän kaltaista toimintaa toteuttaa monin tavoin eikä tarvita omaa välinettä. Hän totesi, että alueella on hyviä mahdollisuuksia yhteen sovittaa eri rahastoja ja toimia. Nyt lainsäädäntö ja ohjeet estävät yhteensovituksen täysimääräisesti.

Päivi Keisanen totesi, että esitetty malli vastaa IP-alueen näkemyksiä. Malli mahdollistaa hyvin monen muotoisen paikallisen kehittämisen. Hän näki hyvänä esitetyn laajennuksen, että toiminta voisi ulottua myös muualle kuin kaupunkialueille.

Juha Pulliainen korosti, että yhteensovittaminen onnistuu yllättävän hyvin, kun katsotaan asiakkaan tarpeista lähtien ja etsitään oikeat välineet. ESR:n tyyppistä tekemistä ei ole kaikilta osin mukana maaseutukehittämisessä. Esitetty maantieteellinen laajennus on hyvä tässä mielessä. Pulliainen painotti, että olisi hyvä tutustua eri puolella Suomea tehtyä hyvään työhön osallisuuden edistämiseksi.

Satu Vehreävesa komppasi Hilkka Lainetta siinä, että aluetasolla eri rahastojen ja välineiden yhteensovitus on mahdollista MYR:n, yhteisten hankekäsittelyjen, hakijoiden yhteisten infojen ja koulutusten avulla.

Puheenjohtaja totesi vielä ratkaisun perusteluna sen, että vaikka CLLD-malli olisi valittu, rahastot olisivat menneet hallinnollisesti kuitenkin omia toimeenpanoputkia. Hän toivoi, että komissio voisi osaltaan edetä tässä siihen, että johtavan rahaston malli olisi oikeasti totta. Puheenjohtaja totesi lisäksi, että kyseessä myös kysymys myös hallinnon resurssien käytöstä. Asiaan liittyviä kommentteja voi toimittaa TEM:öön 30.6. mennessä.

5. Sukupuolten tasa-arvo ohjelmavalmisteluissa

Hanna Sutela Tilastokeskuksesta on toiminut parikymmentä vuotta tutkijana työmarkkina-asioissa ja työelämän tasa-arvokysymyksissä. Hän esitteli tilastojen avulla työllisyyteen liittyviä eroja naisten ja miesten välillä. Väestön toiminta sukupuolen mukaan ikäryhmässä 15-64 on varsin tasaista, ainoina suurempina eroina miehistä 1 % on asevelvollisena ja 3,7 % naisista hoitaa lapsia tai omaisia. Kansainvälisesti ajatellen huomion-arvoista on työllisyysasteiden tasaisuus sukupuolten välillä. Laman tullen miesten työllisyys laskee nopeasti ja jyrkästi koska miehet on paljon työllistyneet teollisuudessa ja tuotannossa. Samoin talouden nousussa miesten työllisyys kohenee nopeammin. Työllisyysasteen ero sukupuolten välillä on pienin EU-maissa. Sutela totesi, että tilastojen valossa ei ole erityisesti perusteita esittää toimia naisten työllisyysasteen lisäämiseksi. Pikemminkin tulisi miettiä miten miesten työllisyysasteen saataisiin yli EU:n keskitason. Naisten työllisyysasteet ovat nousset 2000-luvulla kaikissa ikäryhmissä, myös erityisesti vanhemmissa. Nuoremmilla miehillä ne eivät ole nousset. Isien työllisyysaste on suurin 90% verrattuna lapsettomiin miehiin 73%. Syynä voidaan nähdä mm. vakaan työmarkkina-aseman ja perheen perustamisen syy-yhteys. Isyys parantaa miehen työuraa, koska osoittaa miehen olevan vastuuntuntoinen ja vakaa. Tämä ei kuitenkaan toimi toisin päin naisten osalta. Äitien ja lapsettomien naisten välinen ero ei ole kovin suuri. Äitien työssäoloon vaikuttaa lapsen ikä. Vain noin 10 % alle vuoden ikäisen lapsen äideistä on töissä, mikä tarkoittaa noin 11 000 naista vuodessa. Äidit palaavat töihin lapsen ollessa 3-vuotias 81 prosenttiosuudella.

Työmarkkinanäkymät ovat heikot pitkään kotona lapsia hoitavilla koska taustalla usein matala koulutustaso. Sutela totesi, että perhevapaaudistus olisi tärkeä naisten aseman kannalta työmarkkinoilla mutta sen työllisyysvaikutukset eivät välttämättä ole kovin suuret. Noin 30 % naisista on määräaikaisissa työsuhteissa. 2000-luvulla vastentahtoinen osa-aikatyö on kasvanut ja yleistynyt keskimmaisissa ikäryhmissä, aiemmin osa-aikatyötä tehtiin tyypillisesti usein opintojen aikana. Eurooppalaisittain mitattuna Suomessa suurin sukupuolten välinen ero on määräaikaisissa työsuhteissa. Palkansaajien koulutustaso on noussut merkittävästä viime vuosikymmeninä. Naisista vuonna 2013 jo 53% suorittanut korkea-asteen, miehistä vastaavasti 38%. Puolet naisista toimii alempina toimihenkilöinä, miehissä vastaavasti 20 %. Tämä jo kuvastaa Sutelan mukaan sitä, että sukupuolet tekevät aika erityyppisiä töitä. Naisesimiesten osuus on kasvanut erityisesti naisilla, mikä kertoo puhuvasti segregaatiosta. Väkivallan uhka on tuplaantunut v. 1990-2013 välillä. Naisia yrittäjistä on noin kolmasosa. NEET-nuoria on 8%. Sutelan mukaan, olennaista on havaita, että syrjäytymisen riski syntyy, kun tilanne jatkuu. Nuorilla miehillä on useammin koulupudokkuutta ja opiskelujen keskeyttämistä. Ulkomaalaistaustaisten työllisyysasteen merkittävä paino on naisten heikossa tilanteessa; vain 56 % verrattuna suomalaistaustaiseen 73 korkeaan tasoon. Suhteessa esim. Etelä-Eurooppaan ulkomaalaistaustaisten aste ei ole niin huono. Kuitenkin Suomessa on esim. toimivat päivähoitojärjestelmä, joka sinänsä tukee äitien työllisyyttä. Äitiys on merkittävimmin esteenä työllisyydelle. Äidit ovat heikommin koulutettuja ja jopa 30 prosentilla ei ole mitään työkokemusta. Puutteellinen kielitaito on merkittävä este päästä työmarkkinoille. Tyypillisissä nk. naisten töissä palvelu- ja hoitoaloilla tarvitaan hyvää suomen kielen taitoa.

Riitta Martikainen toimii STM:n tasa-arvoyksikössä, jonka tehtävänä on koordinoita ja tehdä tasa-arvotyötä koko Valtioneuvoston tasolla. Martikainen esitteli hallituskauden 2019-2023 keskeisiä tasa-arvotavoitteita huomioiden rakennerahastojen roolin. Hallitusohjelmassa on erityinen huomio työelämän ja perheiden tasa-arvon parantamisessa. Lisäksi esillä on työelämän tasa-arvon purkaminen. Martikainen nosti myös heikoimmassa asemassa olevien ihmisten oikeuksien turvaamisen ja väkivallan vastaisen työn. Haavoittuvassa asemassa olevat ryhmät jäävät koulutuksessa ja osaamisessa muista väestöryhmistä jälkeen.

Martikainen totesi, että tulee huomioida, että sukupuolivaikutusten arvioinnin tulee sisältyä kaikkien ministeriöiden alaisten hallinnon toimintoihin. Martikainen esitti havaintoja, miten sukupuolten tasa-arvon edistäminen voitaisiin huomioida horisontaalisesti kaikissa hankkeissa. Hallitusohjelma linjaa, että Suomi tavoittelee vaiheittain EU:n linjauksen mukaisesti sitä, että uusista hankkeista 85 prosenttia sisältää sukupuolten välistä tasa-arvoa edistäviä tavoitteita sekä sukupuolten välisen tasa-arvon valtavirtaistamista kaikessa kehitysyhteistyössä.

Puheenjohtaja totesi, että puheenvuoroissa oli uuden kauden valmisteluun paljon oleellista huomioitavaa. Teema-alustus toimi myös osana rakennerahastotoimijoiden perehdytystä.

Mikko Huuskonen viittasi alivaltiosihteerin Hetemäen selvitykseen, jonka mukaan 25-34 vuotiaiden kohdalla naisten osuus korkeakoulutetuista on paljon suurempi. Hän pohti saavatko miehet samaa palkkaa kuin naiset myös naisvaltaisilla aloilla.

Kimmo Viljamaa totesi, että alustukset antoivat paljon pohdittavaa mihin voidaan hanketyöllä vaikuttaa. Erityisesti kantasuomalaisilla tasa-arvokysymys näyttäytyy koulutuksen kautta, sillä ammattien eriytyminen tuntuu olevan suurin selitys palkkaerolle. Maahanmuuttajanuorissa NEET-nuoria on 10-kertainen määrä. Samoin suurissa kaupungeissa, erityisesti pääkaupunkiseudulla maahanmuuttajanaisten tilanne on vaikea. Rakennerahastotoimilla tulisi pureutua erityiskysymyksiin.

Satu Vehreävesa ihmetteli, että tasa-arvon 85 % tavoite uusista hankkeista on todella korkea.

Petri Keränen pohti ulkomaalaisten työllistymisessä yhtenä syynä olevan sen, että yritysten keskijohto pelkää palkata ulkomaalaisia ja sitä myötä esimiestyön kansainvälistymistä. Tämä haaste nousee esiin myös matkailuyrityksissä.

Päivi Ekdahl kertoi, että Lapin liitossa on aika monta ulkomaalaista työntekijää. Hän näki tärkeää kertoa positiivista kokemuksista. Työkaluja on olemassa sukupuolten välisen tasa-arvon edistämiseen rakennerahastotyössä esim. Lapin Letka hankkeen tuottama

väline, jota rahoituksen päätösvalmistelijat pitävät hyvänä työssään. Ekdahl painotti, että olisi hyvä valtavirtaistaa välineitä, jotta saataisiin yhteinen väline käyttöön.

Lars Koltola kertoi, että viime aikoina tullut tosi hyvin tasa-arvon edistämiseen hake-
muksia esim. urheiluseuroista. Hän näki heräämistä tasa-arvotyöhön tapahtuneen myös
metoo-keskustelun myötä. Naisvaltaisilla aloilla miehiä ei sorreta, toisin kuin näyttää
miesvaltaisilla aloilla käyvän naisille. Paljon on edelleen tekemistä. On tarvetta jatkaa
tasa-arvohankkeiden rahoittamista. Koltola näki syynä siihen, miksi syrjäytyneitä miehiä
ei ole saatu hankkeisiin mm. sen, että tasa-arvotoimijoina on nimenomaan naisten tasa-
arvoon perehtyneitä asiantuntijoita.

Martikainen vastasi Vehreävesalle, että 85 % tavoite koskee nimenomaan kehitysyh-
teistyöhankkeita.

6. Syksyn kokousaikataulu ja työsuunnitelma

Puheenjohtaja totesi kokouskutsussa mainitut tulevan syyskauden kokoukset ja kertoi
komission kanssa sovituista indikaatiivisista aikatauluista. Alkuvuodesta 2020 toimitetaan
luonnosversio komissioon, jolla on 3 kk aikaa käsitellä sitä. Jos lähetämme syyskuussa
lopullisen ohjelman, saisimme sen 3 kk säännön mukaan käyntiin jo 2021 alusta. En-
simmäinen luonnos voidaan lähettää myös ilman rahoitustaulukoita. Syksyllä aletaan
käsitellä sisältöjä.

7. Muut asiat

Eliisa Hujala kertoi kuulumisia EU-tason valmistelusta. Mistään ei ole edelleenkään
sovittu, ei rahoista eikä sisällöistä. On kuitenkin edelleen realistista odottaa, että tavoit-
teissa pysytään eikä ole tarvetta siirtymäjärjestelyille.

Koheesioasetusten antamisesta käynnistyi kaksi prosessia: neuvoston ja parlamentin.
Parlamentti sai jo keväällä valmiiksi näkemyksensä kaikista viidestä asetuksesta. Neu-
vostolta sen sijaan puuttuu vielä yhden asetuksen mandaatti. Muilta osin voidaan Suo-
men pj-kaudella käynnistää yhteensovitusneuvottelut. Parlamentti järjestäytyy 2.7. Tek-
nisen tason neuvottelut päästään käynnistämään parlamentin kanssa jo pian. Neuvos-
ton kanssa selvitetään, mitkä ovat kolmikantaneuvotteluiden kriittisimmät kysymykset.
Kaikki osapuolet joutuvat tekemään myönnytyksiä. Suomen pj-kausi jää tyngäksi, neu-
votteluille on vain 10 viikkoa tehokasta aikaa – siksi on tehtävä valintoja ja painotettava
tärkeimpiä osakokonaisuuksia. Romanian pj-kausi huipentuu 18.6. pidettävään rahoit-
uskehysneuvottelujen sekä 25.6. pidettävään koheesioasioiden YANIin (yleisten asioi-
den neuvosto). Sitten pallo on Suomella.

8. Seuraava kokous 3.9.2019 klo 9.30-12

Puheenjohtaja totesi seuraavan kokouksen ajankohdan.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:45 ja toivotti hyvää kesää.

JAKELU
TIEDOKSI

Ryhmän jäsenet ja asiantuntijat
Ryhmän varajäsenet